

TEDENSKÉ SLIKE

PRILOGA  DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 3. septembra 1926

Štev. 40

Kranjska gora in nje okolica

Kdo med Kranjskogorci bi bil pred leti mislil, da postane ta vasica sredi gorskih velikanov eno naših najznamenitejših letovišč. Ljudje, ki so se pred leti tukaj naseljevali, so gotovo ostali le radi potočka, ki je bil že takrat zelo prikladen za manjšo industrijo, za mline in kasneje za žage, katere so rezale les iz obširnih okoliških gozdov. O obsežnem poljedelstvu takrat, kakor tudi danes ni bilo govora, pač pa so se že v davnih časih bavili z živinorejo, ki izborno uspeva na goratih senoženetih in planinah. V poznejših letih je postala Kranjska gora važna vsled ceste, vodeče v neposredni bližini proti Podkorenu, kjer je bil eden najvažnejših prehodov iz Kranjske na Koroško, in so Gorenjci kaj radi vozili razne pridelke na velike sejme v Beljak. To je bilo življenja in kako živahno, ko so zopet z druge strani preko Vršiča prihajali v Kranjsko goro Bovčani, znani godci iz Bova in godli, da je bilo kaj. Pa ne samo godci, tudi drugi so prihajali preko Vršiča, celo od tam doli iz beneških ravnin. Iz tiste dobe je tudi naša lepa pravljica o Zlatorogu. Toda vse mine, tako je tudi to in sicer s tem trenutkom, ko je stekla gorenjska železnica in se je vsa živahnost s ceste prenesla na železno cesto.

Časi so se spremenili, s časi ljudje. Romantika naših pastirjev in gorskih lovcev, ki so videli posebne čare v planinah in znali ceniti zdravje gorskih pokrajin, se je naselila tudi v meščanih in bogatih krogih. Spoznali so, da jim najlepšo uteho nudijo planine in da je največ krasote nakopičene v gorskih krajih. Ljudje so se jeli zanimati za turistik in koncem koncev je prišlo to čustvo, za nekatere seveda moda, tudi med nas. Naši ljudje so najpreje hodili po svetu, po sloveči Švici in šele po tujcih smo bili opozorjeni, da imamo najlepše pokrajine mi sami v naši Sloveniji, h katerim gotovo spada kranjskogorska okolica.

Po svetovni vojni se je jel razvijati tudi zimski šport, sankanje in smučanje. Iskali smo pri-merne kraje, kjer bi bil stalen sneg in zadosten mráz za izvrševanje lepega športa. Poskusili smo v Bohinju, toda ta sicer z



Kranjska gora s Prisojnikom.



Jalovec, ki zapira Planico.

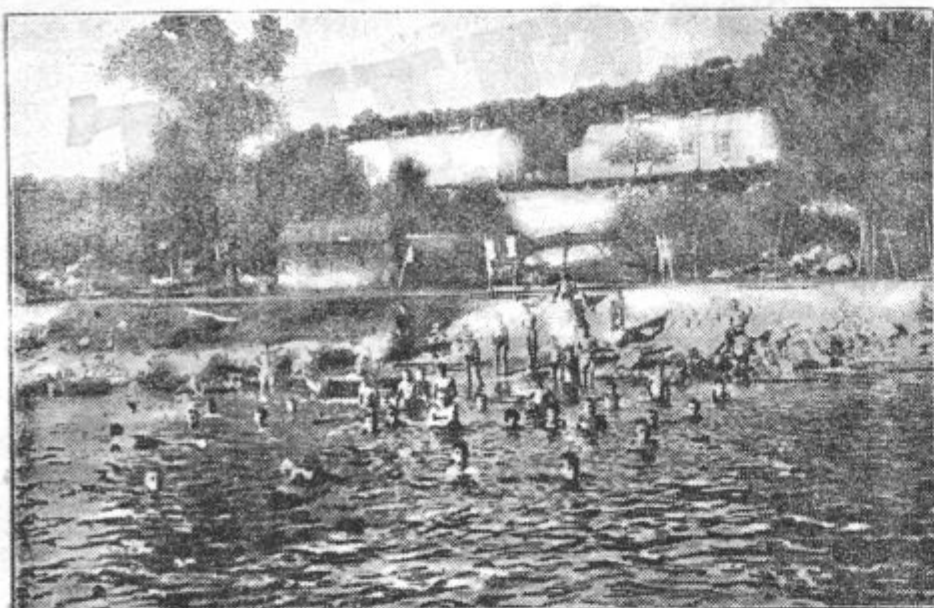
naši ljudje radi dostojnega, prijaznega nastopa, posebno pa radi čednosti in čistosti stanovanj in hiš, kar vedno kaže, da je do- tični narod na dosti visoki kulturni stopnji.

vsem planinskim čarom oblagodarjeni kotiček slov. zemlje se ni posebno obne- sel. Ker je obrnjen preveč proti jugu se temperatura zelo menja in z njo tudi stanje snega. Izbrali smo si za to Kranjsko goro, ki je kakor vstvarjena za san- kače in smučarje. Vsled visoke lege sneg zapade precej zgodaj in ker leži pokrajina na severnem pobočju visokih gora, sneg tudi dolgo ostane. Po viso- kih gorah pa je pokrajina zavarovana pred izrednimi zimskimi viharji, ki niso posebno prijetni za zim- ske športnike. — Okolica Kranjske gore nudi najlepše izlete. Ker kraj, kot že ome- njeno, visoko leži, imajo

turisti takoj pred nosom nebotične vrhove, kakršnih ni kmalu kje najti. Nadalje pa so že izprehodi v dolini, najsi bo ob Savi proti Gozdu, na cesti proti Podkorenu in Ratečam, posebno pa v Mali in Veliki Pišenci, nekaj iz- redno lepega. Izborni zrak, ki ga iz- dihavajo smrekovi gozdovi na poboč- ju in posebno pa ruševje, segajoče pod najvišje vrhove, je najboljši zdravilo za bolne na pljučih. Gorske cvetice, drugod rastoče po visokih, težko dostopnih krajih, najdeš v ne- posredni bližini Kranjske gore. Kra- sota najlepše slovenske doline Planice, v katero se lahko pelješ z vozom, pa nadkriljuje menda vse ostalo.

V Kranjsko goro so jeli prihajati tujci in vsako leto jih je več. Ne samo Slovenci, tudi ostali naši državljani prihajajo in se izborno počutijo v po- letnem hladu in v zimskih dneh pri izvajanju športa. Pa tudi tujci daleč preko naših me, so zaznali za Kranjsko goro in se prav pohvalno izražajo o njeni čarih in prijetnih dneh, ki so jih vžili v naši gorenjski Švici.

Letoviščarji poleg krajinskih krasot kaj radi omenjajo tudi dostojnost do- mačinov in okoličanov Kranjske gore, kar je zelo lepo. Treba pa se je po- truditi, da jim bomo še bolj ustregli, kajti s tem jih bomo obdržali, priva- bili druge in končno, kaj je lepše ka- kor to, če se kje čita, da so pohvaljeni



Kolo jugoslovenski sester, prekorsno dobrodelno društvo naših požrtvovalnih žena, je letos že drugič poslalo v Omišelj na otok Krk po 150 bolnih dečkov in deklic revnih staršev iz Slovenije popolnoma brezplačno, da se tam ob dobri hrani na solncu in v morski vodi okrepe. Na zgornji sliki vidimo dve baraki, kjer otroci prenočujejo, spodnja slika nam pa kaže vesele dečke pri kopanju.



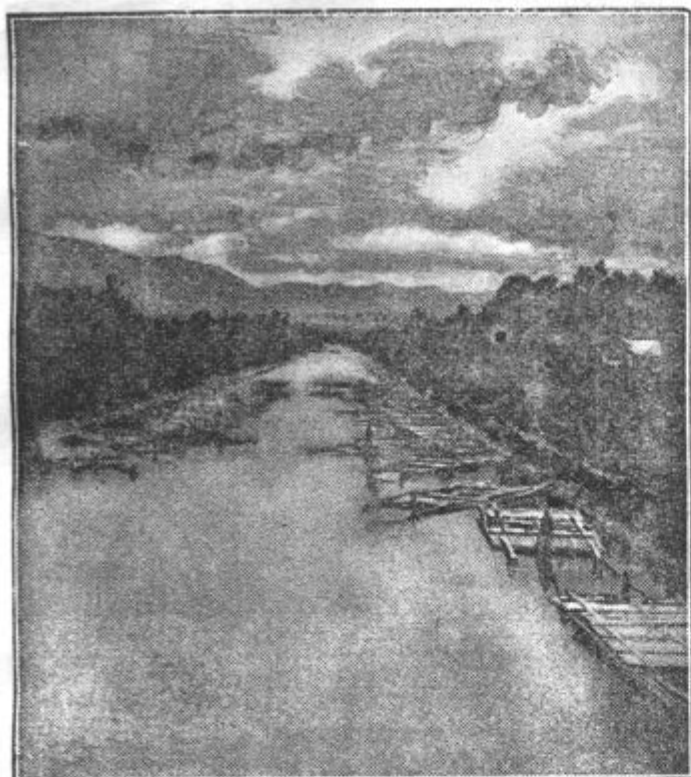
Dr. Josip Wilfan tržaški odvetnik in poslanec v rimskem parlamentu, predseduje II. mednarodnemu kongresu narodnih manjšin v Ženevi. Njegov oče je bil višji mornariški častnik doma v Stražišču pri Kranju, njegova soproga je pa iz Kranja. Že za časa Avstrije se je neprestano boril proti italijanskim nasilnežem in storil mnogo dobrega za naš narod. Po preobratu je velik del naše inteligence odšel in zapustil naše brate onkraj Julijskih alp in na Krasu. Dr. Wilfan je ostal in se zavzema še dandanes za slovenske in hrvaške manjšinske narodne pravice, radi česar ima hudo borbo z Italijani, ki so slepi v svoji narodni zagrizenosti. Ker je zelo delaven, nevtrasten in izboren govornik, so ga postavili na omenjeno odlično mesto, kjer se razpravlja o krivicah, ki jih trpe narodne manjšine pred narodnimi mogotci. Največje, nezaslišane krivice delajo Italijani vsem, ki so prišli pod njihovo oblast, kar se jim bo pa še maščevalo prej ali slej.



Matej Hubad je praznoval v soboto 28. t. m. v svoji domači vasi na Skaručni pod Šmarno goro svojo šestdesetletnico v krogu svojih prijateljev, med katerimi je bil tudi župnik Aljaž, ki je ob tej priliki pel slavnostno mašo. Matej Hubad je eden izmed naših najzaslužnejših kulturnih delavcev, ki se je od svoje rane mladosti bavil z našo lepo pesmijo. Poučeval je petje, vodil zbor in ponesel slavo naše pesmi v širni svet. Bil je dolgo ravnatelj našega največjega glasbenega zavoda Glasbene matice, zadnja leta pa je upravnik narodnega gledališča v Ljubljani. Bog nam ga ohrani še dolgo zdravega in čilega.



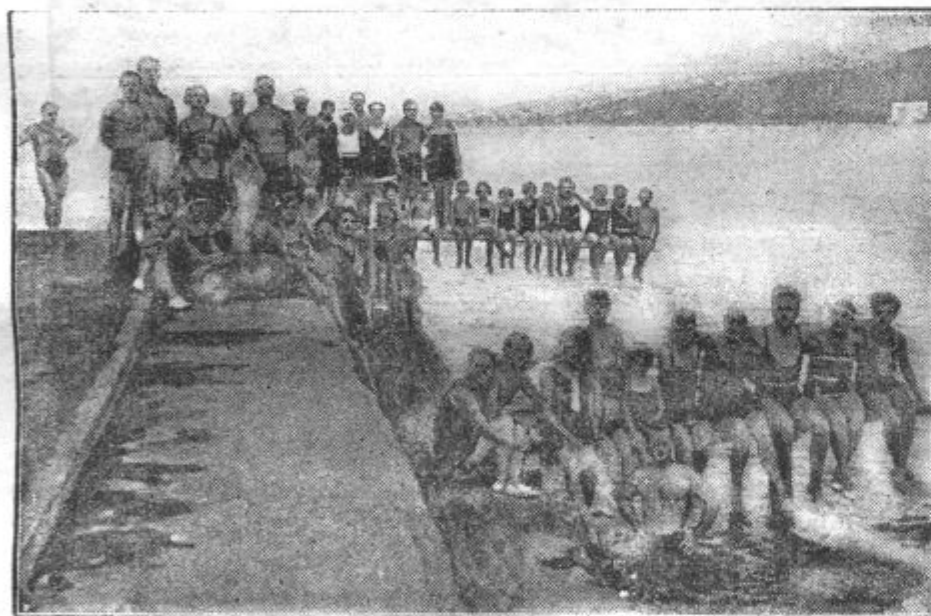
Kuhinja z gojenkami gospodinske šole v »Mladiki« v Ljubljani, kamor prihaja posebno z dežele mnogo deklet se učiti kuhanja, šivanja, lepega obnašanja in vsega, kar je potrebno dobri gospodinj. Zavod nadzorujejo naše narodne dame, poučujejo pa najbolj zmožni strokovnjaki in strokovnjakinje. Na spodnji sliki vidimo gojenke pri odmoru na dvorišču.



Savinja s privezanimi splavi pri Polzei. Korenjaki-splavarji plavijo les s Pohorja in Savinjskih planin po Savinji in »po Savci, po Dravci, po beli Donavi« prav do Beograda in še dalje v Romunijo.



Gasilsko društvo v Rimskih toplicah ob svoji petletnici.



Na levi:

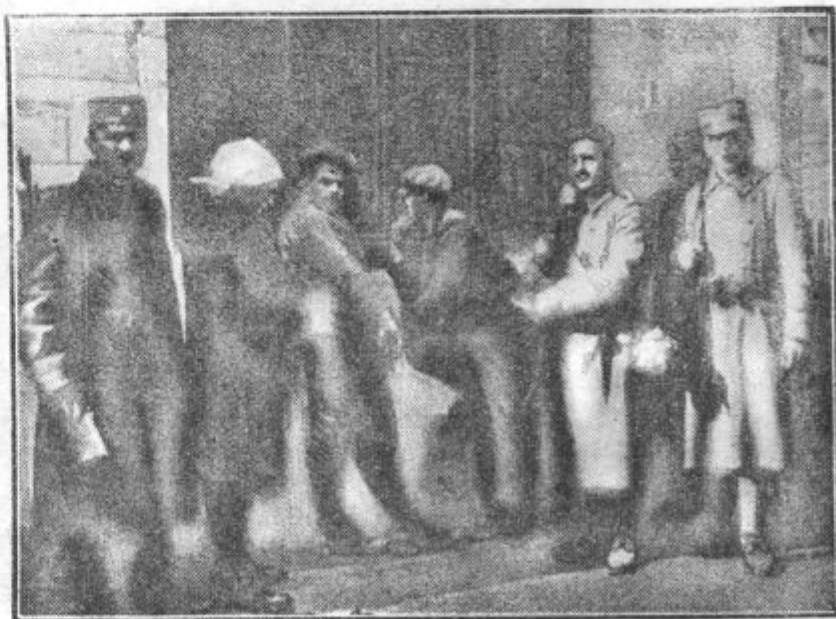
Kopališče zagrebskega Sokola v Selcih v Hrvatskem primorju, kamor je društvo poslalo čez počitnice ves svoj naraščaj, da se mestni otroci navžijejo solnca in morja.

Na desni:

Avg. Starinova, 18 letna hčerka davčn. uradnika v Ljubljani, je prišla v nedeljo, ravno na svojega godu dan iz Kočevja, kjer je na počitnicah pri svoji stari materi, domu se vezovat in se je popoldne šla s svojo mlajšo sestro kopat v Ljublanico. Ko sta se vozili po čolnu, je Berta opazila potapljačevega se Vinka Zupančiča, šoferja poštne direkcije, in Avgusta je brez pomišljanja pogumno skočila za njim v vodo in mu z lastno smrtno nevarnostjo in največjim naporom rešila življenje.



Dobrovoljci generala Maistra iz prvih dni prevrata: 1. V. Lanjšič in 2. Al. Lanjšič, železničarja; 3. J. Grušovnik, kaz. paznik; 4. Jože Oblak, strojnik; 5. V. Konečnik, strojevodja; 6. Fr. Kunčič, ključavničar; 7. J. Vidovič, narednik. — Vsi v Mariboru.



»Dolenjski Čaruga« Ivan Jeke je bil v Novem mestu obsojen na 6 let težke ječe, njegova ljubica Julka Vrabčeva na 1 mesec zapora in na okno naslonjeni Matevž Podlogar na 18 mesecev.



Na levi:

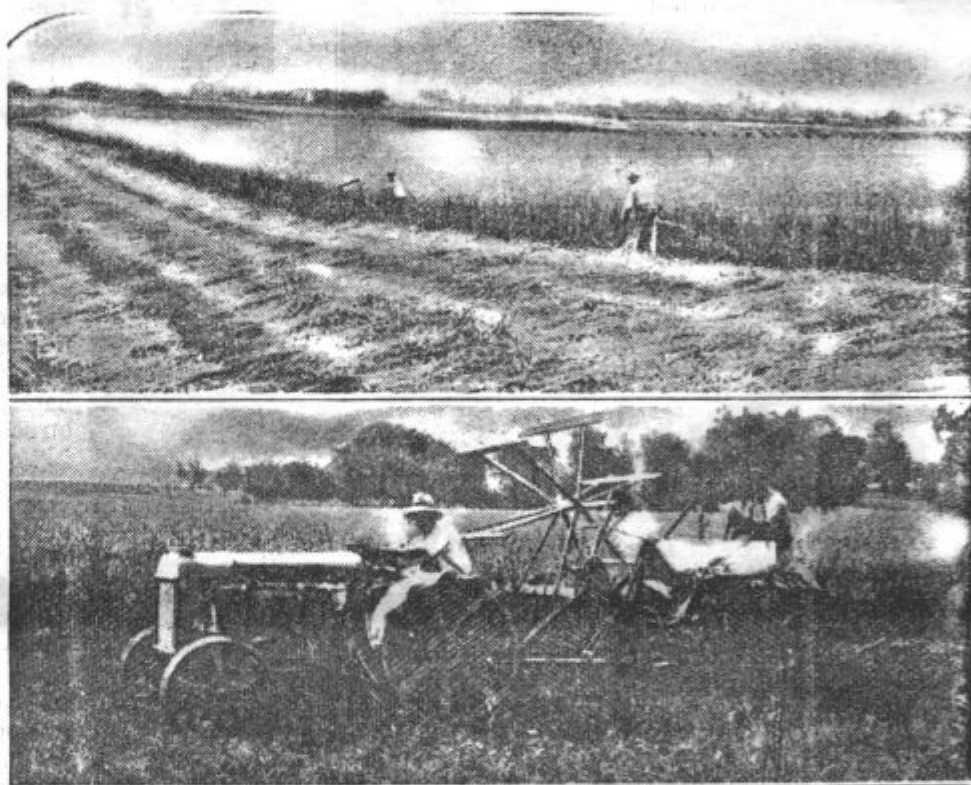
Mramornati grad Ahilejon v čarobni okolici na grškem otoku Krfu je sezidala pokojna avstrijska cesarica, brezsrčni njen soprog Franc Jožef ga je pa prodal nemškemu cesarju Viljemu. V svetovni vojni je bil tu sedež srbske vlade in tu so bili sklenjeni važni ugovori, s katerimi je bila ustanovljena naša velika Jugoslavija.

Na desni:

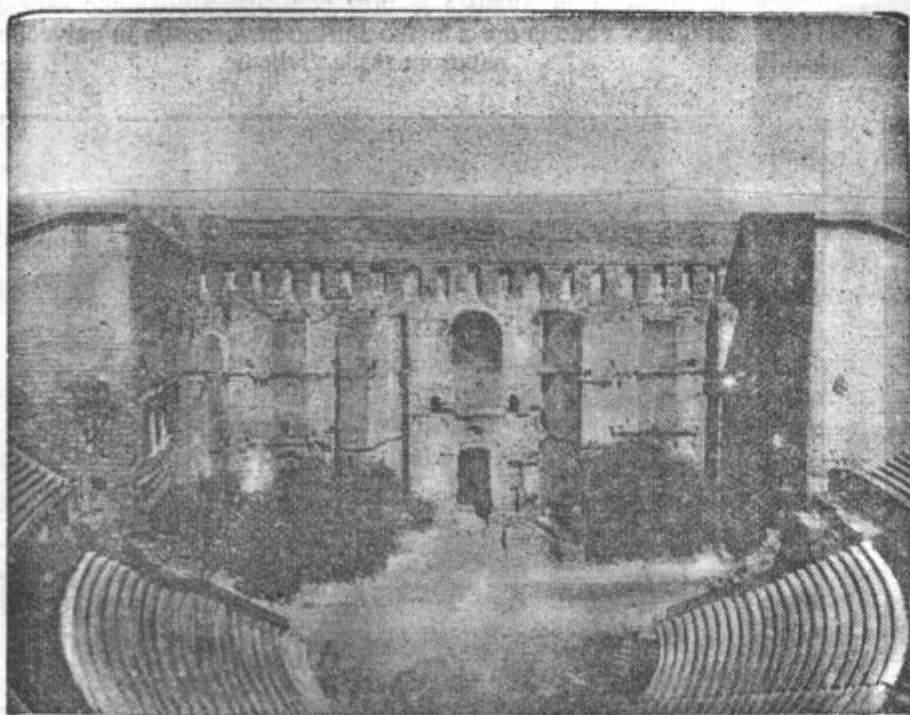
Grški general Kondilis, ki je pregnal diktatorja Pangalosa, velikega prijatelja Italijanov, je sedaj vojni minister nove grške vlade, ki simpatizira z našo državo.



Mož z Madagaskarja, velikega francoskega otoka na vzhodni strani Afrike.



Žetev v Banatu. Spodaj vidimo žetev z modernim strojem, zgoraj pa s koso, kakor je tudi pri nas ponekod v navadi.



Rimsko gledališče, ki se je izvrstno ohranilo v Oranžu na Francoskem. Na sliki lepo vidimo kakor stopnice razvrščene kamenite sedeže, s katerih so vsi gledalci dobro videli predstavo. V tako zidanih gledališčih, katere še danes imenujemo amfiteatre, so Rimljani tudi mučili kristjane

Zena z Madagaskarja. Otok spada med največje otoke in najrodovitnejše na svetu. Z njega dobivamo različen les za dragoceno pohištvo, dišave za kuhinjo, riž in kavo. Prebivalci so že pokristjani in se pečajo s poljedelstvom in izdelovanjem finih predmetov iz srebra in svile, posebno pa s tkanjem dragocenih preprog.

